

Laborista Esperantisto

16DE JAARGANG No. 12 — 15 DEC. 1947
VERSCHIJNT MAANDELIJKS
ABONNEMENT f 2.25 PER JAAR. LOSSE NUMMERS f 0.20. VOOR LEDEN GRATIS

Redactie: Roelantstraat 4, Amsterdam (West).
Administratie en Secretariaat van de Bond van Arbeiders-Esperantisten: Roelantstr. 4, A'dam-W.
Postgiro Amsterdam 331133.

ORGAAN VAN DE BOND VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN F.L.E.
IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Esperanto en de Arbeidersbeweging

Het is een opvallend verschijnsel, dat er in de kringen der arbeidersbeweging nog zo weinig belangstelling bestaat voor de oplossing van het internationale taalprobleem Noch de vakbeweging, noch de politieke organisaties der arbeiders hebben dit vraagstuk meer dan platonische sympathie betuigd en deze sympathie werd dan hoogstens gevolgd door de bereidheid in het kader van het ontwikkelingswerk een cursus in Esperanto in te lassen, indien het programma zulks toeliet. De practische betekenis voor de arbeidersbeweging zelf en de culturele betekenis voor haar leden is tot de leiding van de arbeidersbeweging niet doordrongen. Toch is de strijd voor lotsverbetering en socialisme onverbrekelijk aan de strijd voor de invoering van Esperanto voor internationaal gebruik verbonden. De arbeidstijd zal niet altijd 48 uur blijven; de technische ontwikkeling in het bedrijfsleven zal de mogelijkheid scheppen tot inkrimping van de werktijd over te gaan. Het zal er van afhangen, hoe deze meerdere vrije tijd zal worden besteed; of deze verkorting de arbeidersklasse tot een zegen zal zijn. Hoe belangrijk de strijd voor loonsverhoging en verbetering der arbeidsvoorwaarden ook mag zijn, de arbeidersbeweging zou in haar taak tekort schieten, indien ze geen voldoende aandacht zou besteden aan de culturele verheffing van haar leden. Als de na-oorlogse moeilijkheden zullen zijn opgelost, zal de vacantie niet altijd in het binnenland worden doorgebracht, zullen de grenzen zich openen en de arbeiders gelegenheid geven hun vacantie in het buitenland door te brengen en met hun buitenlandse kameraden in contact te komen. Kennis van zeden en gewoonten in andere landen, van arbeidsvoorwaarden en arbeidsmethoden waaronder in het buitenland gewerkt wordt, kan de arbeidersklasse slechts tot nut zijn. Een gemeenschappelijk communicatie-middel èn voor de arbeidersbeweging èn voor haar leden is daarbij onmisbaar, wil dit internationaal contact een feit worden.

Dit middel is er, n.l. het Esperanto. Duizenden arbeiders over de gehele wereld hebben dit reeds begrepen en de grote culturele waarde van het Esperanto ondervonden bij hun contact met het buitenland. Zij nemen een andere plaats in dan hun leiders, die het, ondanks hun kennis van twee of drie moderne talen, nimmer zonder een serie tolken kunnen stellen bij hun internationale besprekingen.

In de socialistische arbeidersbeweging bevinden zich voorstanders van een federatief Europa en van een wereldparlement, maar men zal deze vraagstukken niet tot ontwikkeling kunnen brengen, indien niet tegelijkertijd het wereldtaalprobleem aan de orde wordt gesteld. Als de maatschappelijke ontwikkeling deze nieuwe instellingen eist, zullen oude vormen en gedachten ook op taalgebied moeten verdwijnen, omdat de wereld dan op nieuwe krachten zal moeten steunen. Het zou dwaasheid zijn en tegen alle economische vooruitgang in, indien de leden van deze parlementen hun besprekingen in hun nationale talen zouden voeren met alle rompslomp van vertalingen, met alle negatie van direct contact en de onmogelijkheid van rechtstreeks debat. Indien men overtuigd is van de noodzakelijkheid van deze instellingen, zal men ook een gemeenschappelijke taal dienen te aanvaarden. Het Esperanto heeft een ruime staat van dienst achter de rug en heeft zijn bruikbaarheid in alle opzichten bewezen.

Het is onze taak de propaganda voor Esperanto te voeren, omdat er nu eenmaal gezaaid moet worden, vóór er kan worden geoogst, maar het zal de taak der arbeidersbeweging zijn, de oogst binnen te halen. Hiervoor dient de arbeidersbeweging zich voor te bereiden, opdat zij, bij het oogsten de stuwende factor moge zijn en niet gestuwd zal worden.

Laat men ons dan bij het voorbereidende werk, dat onze taak is, waarvoor wij ons volledig hebben ingezet, wat meer steunen dan alleen met wat platonische sympathie. De staat van dienst van velen onzer in de arbeidersbeweging, geeft ons het recht dit te verlangen.

Aan het recht van het arbeiderskind, dat na het verlaten der lagere school zijn plaats in het productie-proces moet innemen en ook een tweede taal wil kennen, wordt maar al te weinig aandacht besteed, waardoor het van elk contact met het buitenland verstoken blijft. Hierin zal door de arbeidersbeweging moeten worden voorzien. Overlading van het leerprogramma op de school moet als niet steekhoudend genoeg worden afgewezen; dan zal de leerplicht met een jaar moeten worden uitgebreid. De jeugd heeft er recht op, dezelfde jeugd, die deze zomer in groten getale de Internationale Rode Nederzetting heeft bezocht en waar het ongerief der veeltaligheid ook weer gebleken is, waar het gebaar maar al te dikwijls het gestamelde woord moest aanvullen.

De leiders der arbeidersbeweging, die deze bijeenkomst hebben bijgewoond, zijn hiervan getuigen geweest.

Doch in Aarhus in Denemarken vond in dezelfde maand het 20e congres plaats van de Wereldbond van Arbeiders-Esperantisten, waar arbeiders uit vele landen van Europa verenigd waren en in Esperanto het middel vonden vrij en ongehinderd met elkaar van gedachten te wisselen.

De arbeidersbeweging, ook van Ne-

Internacia tago en Rotterdam.
La 17an de septembro vizitis nian urbon okaze de la 35-jara jubileo de sekcio „Antaŭen" en Zaandam, 30 eksterlandaj esperantistoj el proksimume 10 diversaj landoj.
La urbestraro atendis la grupon por oficiale akcepti ĝin. La urbestro alparolis la eksterlandanojn nederlandlingve, kiun paroladon k-do Prent tradukis en Esperanton. Post ĉi tiu oficiala akcepto la kafo estis preta kaj sekvis la rondirado tra la urbodomo. Post la 12a horo la grupo forlasis la urbodomon por ĝui boatvojaĝon tra la roterdamaj havenoj. Sur la ŝipo troviĝis laŭtparolilo per kiu k-do W. Borsje rakontis pri la havenoj. Precipe por la eksterlandanoj ĉi tiu vojaĝo estis grava okazaĵo.
Je la 2a horo la grupo estis atendata en la HAKA-konstruaĵo, kie la lunĉo prizorgita de HAKA kaj la Kooperativo „Voorwaarts" staris preta por proks. 70 personoj. Nia estraro tre dankis la direkciojn por la bona kaj bongusta regalo, kaj post ĉi tiu agrabla kunesto en la bela lunĉsalono, k-doj Borsje kaj Both klarigis per geografia karto pri la havenoj kaj la rekonstruo de la urbo kaj disdonis al la gastoj libreton pri „La rekonstruo de roterdama urbokoro", kiun ili akceptis kun ĝojo. Post danko de k-do C. v. Essen al la direkcio por la akcepto kaj regalo la grupo faris rondvojaĝon tra la urbo per la aŭtobuso. La tunelo estis la specialaĵo por la eksterlandanoj. Unue oni trairis la trafiktunelon per la aŭtobuso kaj poste la tuta grupo marŝis tra la tunelo por piedirantoj. Denove la aŭtobuso eniris la trafiktunelon por atingi la maldekstran bordon.
Vespere je la 7.30 okazis granda internacia kunveno en „Zuider-Volkshuis" en kiu parolis k-do C. Coppens pri la „Origino de Rotterdam". Kelkaj eksterlandaj kamaradoj petis la parolon. Tre interesaj estis la vortoj de k-do Masson Suttard el Anglio pri Basic English: „Ne timu gek-doj, ke la angla lingvo iam fariĝos la mondlingvo, ĉar ni, angloj, ne toleras, ke la angla lingvo estos kripligata de alinaciaj popoloj".
En ĉi tiu kunveno k-dino Mes kaptis la unikan okazon, danki la gek-dojn Adamson el Svedio, kiuj tiom multe helpis la roterdamajn kaj aliurbajn geesperantistojn.
Ĉeestis en ĉi tiu kunveno proks. 300 esperantistoj el diversaj najbaraj urboj, Hago, Schiedam, Vlaardingen, Oostvoorne, Sliedrecht.
Ĉi tiun internacian tagon en Rotterdam la esperantistoj certe tre longe memoros, kaj ni dankas la Zaandaman sekcion pro la ebleco okaziĝi ĉi tiun tagon en Rotterdam. El propaganda vidpunkto ĝi tre valoris. La gazeto „Het Vrije Volk" eĉ raportis pri tiu tago. Por ni ĝi estas neforgesebla! M. A. Mes-Goossen.

derland, had er wel aan gedaan, naar dit congres eens haar waarnemers te zenden om zich met eigen oren van de mogelijkheden van het Esperanto te overtuigen.
De Hongaarse en Japanse Sociaal-Democratische partij hebben zich uitgesproken voor de toepassing van Esperanto in het internationale verkeer. Moge dit voorbeeld spoedig door de Nederlandse arbeidersbeweging worden gevolgd in het belang van haar zelf en van haar leden. Hierop richte zich thans onze propaganda. Treedt in contact met de plaatselijke besturen der arbeidersbeweging. Overtuigt hen, dat in het kader van het ontwikkelingswerk Esperanto niet langer genegeerd kan worden en dat naast de behandeling van andere sociale problemen de oplossing van het wereldtaalprobleem aan de orde moet worden gesteld. A. F. v. H.

De Stem des Volks

Het Haagse Arbeiders-Zangkoor „De Stem des Volks" is naar Denemarken geweest om daar in een drietal steden een concert te geven. Toen onze Haagse afdeling in het begin van dit jaar van deze reis vernam, wendde de secretaris zich tot het bestuur van „De Stem" met het voorstel voor de leden van dit koor een cursus in Esperanto te leiden, opdat zij zich in Denemarken enigszins zouden kunnen redden. Het bestuur heeft echter niet de nodige aandacht aan dit voorstel gewijd; ware dit wel het geval geweest dan had het gehele koor het voordeel van Esperanto op deze reis ondervonden, hetgeen thans slechts aan enkele esperantisten onder hen beschoren was. Op 1 September j.l. ving de reis aan. Men kwam in Aarhus, de eerste plaats van bestemming. Op het perron stond iemand met een groene ster op zijn jas en reeds van uit de trein werd hem een groet in Esperanto toegeroepen. Op het perron ontspon zich een geanimeerd gesprek tussen de Deense Esperantist en enkele leden-Esperantisten van de „Stem des Volks". Verscheidene leden hoorden dit gesprek aan en toonden zich ten zeerste verwonderd, dat men zich in het Esperanto zo gemakkelijk kan onderhouden. Er waren er dan ook direct, die besloten bij terugkomst in Nederland Esperanto te leren. Ook later bleek herhaaldelijk van welk een groot nut het Esperanto was voor zijn Nederlandse beoefenaren.
Blijkens een artikel in het „Vrije Volk" van een bijzondere berichtgever, was ook hem dit opgevallen. In een nabeschouwing over deze reis (Vrije Volk 13 Sept. 1947) lezen we:
„Het taalonderscheid blijft intussen een grote handicap bij dergelijke bezoeken en velen hebben de Esperantisten benijd, bij wie ook eenvoudige arbeiders, die met elkaar zo vlot konden converseren, alsof hier geen mensen van twee landen met geheel verschillende taal bijeen waren, maar landgenoten. De heer Krelage wees er terecht op: zulke wederzijdse bezoeken van grote groepen uit onze beweging aan elkaar, moeten wel medewerken tot de komst van de internationale verbroedering en wereldvrede, maar dit zal nog sterker worden bevorderd als allen met elkaar van gedachten kunnen wisselen over onze gemeenschappelijke idealen en daarvoor kan het leren van Esperanto een oplossing zijn. Het is wellicht de enige doelmatige."
Na de terugkomst van het koor wendde onze secretaris zich wederom tot het bestuur van „De Stem" met het voorstel een Esperantocursus te leiden.
De voorzitter van „De Stem des Volks" wist niet beter te doen dan de leden aan te raden Deens te leren (dit met het oog op een tegenbezoek van de Deense zangers). Verder zeide hij, dat men beter deed Engels te leren, daar men zich met deze taal overal kan redden. Hij zal nog wel niet „overal" geweest zijn, anders had hij dit zeker niet gezegd. Wij zouden hem namen kunnen noemen van bekende Engelse wereldreizigers, die Esperanto leerden omdat zij hadden ervaren, dat zij zich *niet* overal konden redden met hun moedertaal.
Wij willen besluiten met een citaat uit de brochure van Dr. H. A. A. van der Lek „Esperanto, de taal der wetenschap":
Een Amsterdams hoogleraar verzuchtte in een brief: „. . . . .ik maak mij geen illusies meer over een wereldtaal als *spreektaal*, sinds ik op het Pacific Science Congres meemaakte, dat Engelsen, Amerikanen, Canadezen, Australiërs en Nieuw Zeelanders moeite hadden elkaars voordrachten in het Engels te volgen."
Wij willen eindigen met de leden van „De Stem des Volks" de raad te geven Esperanto te leren. Zij zullen, indien zij de studie ernstig opvatten, reeds na een maand of acht het Esperanto zodanig machtig zijn, dat zij een bezoek aan het in Aug. 1948 te Amsterdam te houden internationaal Arbeiders Esperantocongres, de discussies grotendeels kunnen volgen. Zij zullen in dat congres niet alleen Deense kameraden ontmoeten, doch kameraden uit vele landen en zij zullen zich kunnen overtuigen, dat het Esperanto het middel is voor de arbeiders om iets te weten te komen over het leven en de gewoonten van hun kameraden in andere landen. Stemleden, leert Esperanto de internationale taal der toekomst! W. Sl.

ADIAŬO DE K-DO PELCMAN.

En septembro pasinta surprize vizitis Nederlandon nia ĉeĥa kamarado Jaroslav Pelcman. Post lia malsukceso en la pasinta printempo akiri permeson por vojaĝi al nia lando, la asocia estraro ne plu kalkulis pri lia veno kaj jam interkonsentis kun S-ino Havrankova kiu estis invitita de nia zaandama sekcio — por prelega vojaĝo. Malgraŭ tiu koincido de cirkonstancoj k-do Pelcman faris sukcesan vojaĝon tra Nederlando, vizitante diversajn sekciojn, kie li paroladis pri Ĉeĥoslovakio antaŭ niaj anoj, kiuj ĝojis, ke ili povis aŭskulti eksterlandanon.
El lia letero al la Asocia Estraro antaŭ sia forveturo ni citas la jenon:
„Estis mia celo kolekti spertojn pri la grupa vivo kaj la praktika esperanta propagando. Tiurilate mi multe sukcesis kaj konstatis, ke ĉe la plimulto de la funkciuloj ne mankas granda entuziasmo por laboro, kiun ili plenumas tagon post tago, eĉ jaron post jaro. Ni ĉiuj aliĝis libervole por servi per niaj fortoj al la granda idealo de la homaro, ke ĉiu ĉiun en la mondo komprenu kaj tiel estiĝu novaj ideoj pri kunvivo kaj pri paco inter la popoloj dividitaj kaj batalantaj. Ni ĉiuj naskiĝintaj ĉeĥoj, poloj, nederlandanoj k.t.p. klopodu fariĝi denove nur homoj kun koro kaj amo por homoj. Per tio ĉi mi dankas ĉiujn genederlandanojn esperantistajn kaj ne-esperantistajn por ilia subteno al mia vojaĝo kiun mi faris kun amo kaj persisto.
Al ĉiuj mi vokas sinceran „ĝis revido!" en Amsterdam en la S.A.T.-kongreso en 1948a.
PELCMAN JARDO.

RECENZO

Tutmonda Adresaro de la Esperantistoj 1947. Sub la aŭspicioj de Internacia Esperanto-Muzeo en Vieno.
Kunmeti adresaron estas riska afero: adresoj ĝenerale estas malnoviĝemaj! Tion pruvas ankaŭ ĉi tiu libro kun 7935 adresoj. Ni admiras la energion de la kompilinto, sed tiom pli ni bedaŭras la rezultaton: diversaj adresoj ne plu taŭgas; nia organizo — kiu ne ricevis peton por kunlaboro, kvankam antaŭ la milito ĝi regule sendis al la Muzeo siajn eldonojn — estas nekomplete kaj eĉ malĝuste menciita. Ni opinias, ke tia adresaro enhavu antaŭ ĉio la adresojn de la naciaj kaj internaciaj organizoj, de iliaj grupoj kaj kunvenejoj kaj similaj organizaj sciindaĵoj, kaj de privatuloj nur de tiuj, kiuj deziras korespondi.
Tial la kompilado de fidinda kaj utila adresaro devas okazi sub la aŭspicioj de la *Esperanto-movado*, nome de la *Internacia Centra Komitato*, al kiu estu aliĝinta *ĉiuj* kaj *ĉiaj* Esperanto-organizoj — kies fondon F.L.E., la Asocio de Esperantistoj en Pollando, Flandra Ligo Esperantista kaj S.A.T. jam proponis.

„SO D'OUDEN SONGEN"

In Oslo vond dit jaar wederom de grote wereldconferentie van de Christelijke jeugd plaats, waaraan niet minder dan 1400 personen uit 71 landen deelnamen. Er waren lezingen, men deed aan bijbelstudie, grote bijeenkomsten en discussies in de groepen wisselden elkaar af en de vrije tijd heeft men zich natuurlijk wel ten nutte gemaakt. Dat men genoten heeft en een mooie herinnering bewaart aan zulke dagen, waarin mensen van zó verschillende landaard in groten getale bijeen zijn en zich geestelijk nauw aan elkaar verbonden voelen, wie die wel eens een internationale bijeenkomst bijwoonde, zal deze belevenissen niet delen?

Maar één ding moet ons van het hart: hoe is het mogelijk, dat men teruggekeerd zijnde, niet uitroept, „Hoeveel mooier zou alles geweest zijn, als we elkaar ook hadden kunnen verstaan!" Maar daarover geen woord, geen klacht. Een van de leidsters in deze conferentie, verslag doende in „De Stroom", het orgaan van de Vrijzinnig Christelijke Jongeren Bond, komt niet verder dan te constateren, dat er vooral in de eerste dagen wel een Babylonische spraakverwarring heerste. En zij leidde nog maar een groep van 28 man uit 15 landen. Er er waren liefst 1400 deelnemers.

Het eigenlijke kernwerk van de conferentie gebeurde in de groepen, die vaak van heel gemengde samenstelling waren.

„Mijn eigen groep," vertelt de leidster, „was 28 man groot, vertegenwoordigers van 15 landen. Het was de bedoeling, dat deze groepen de cellen zouden zijn, waaruit de conferentie zou worden opgebouwd en het belangrijkste werk werd dan ook in deze vaste groepen verricht. Zowel voor de bijbelstudie als voor discussie waren richtlijnen en vragen opgesteld, om zoveel mogelijk een vlotte loop van het gesprek te bevorderen. Dat hierbij verschillende moeilijkheden te overwinnen waren, zullen jullie begrijpen. *Daar was in de eerste plaats de taal.* In hoofdzaak werd er Engels gesproken, maar in mijn groep b.v. zaten twee Frans sprekende meisjes en een meisje uit het Duits sprekende deel van Zwitserland. Bovendien hadden de jongens uit Noorwegen, Zweden en Nederland nog wel eens moeite met het verstaan, als er een Amerikaan van leer trok, zodat dat vooral in de eerste dagen wel aanleiding tot een Babylonische spraakverwarring gaf. Maar naast de taal waren ook de verschillen in landsaard, in geloof en in beroep vaak struikelblokken en meer dan eens voelden we ons mijlen van elkaar af. *Wat is het dan daarnaast een verruiming, wanneer je merkt, dat je elkaar toch gaat begrijpen, dat je, na anderhalf uur over enkele verzen uit de Bijbel gepraat te hebben, op zijn minst elkaars standpunt kunt waarderen....*"

We hebben enkele regels gecursiveerd, omdat wij overtuigd zijn, dat de verslaggeefster zich zelf en anderen wat wijs maakt. Mensen die elkaar niet kunnen verstaan, op zijn best moeite hadden met de gesproken taal, als een Amerikaan Engels sprak — voelt u hoe de hele wereld Engels spreekt? — zouden elkaar toch gaan begrijpen na $1\frac{1}{2}$ uur gepraat!?

Zeker, er zullen er geweest zijn, die elkaar begrepen hebben, maar met uitsluiting van de velen, zeer velen, voor wie het gesprokene alleen maar klanken waren. Laten wij hopen geen holle klanken, als het door ons geciteerde deel uit het verslag.

Met hoe weinig moeite toch zou het de jeugd gegeven zijn, elkaar werkelijk te verstaan! Is het gemakzucht, gebrek aan energie, die haar belet gezamenlijk die ene taal te leren, welke in de toekomst onafscheidelijk zal zijn van elke internationale conferentie? Toen wij nog tot de jeugd behoorden zou men het ons niet kwalijk hebben kunnen nemen uit practische overwegingen het leren van Esperanto te hebben nagelaten. Toen was er niet zulk intensief internationaal verkeer, kwamen de jongeren uit alle werelddelen nog niet bijeen.

Thans is dat anders. Ook de jongeren laten zich gelden op internationaal terrein. Doch laat het niet zijn „so d' ouden songen, pijpen de jongen."

De jeugd spreke een andere taal: het Esperanto. H.W.A.

LA UNUA SUKCESO EN LA SINDIKATARO.

Dimanĉon la 19an de oktobro pasinta mi ĉeestis filmmatenon en City-Theater en Amsterdam, prezentitan de la tipografa sindikato al siaj membroj, partoprenintoj de la kongreso kaj eksterlandaj reprezentantoj. La prezidanto de la amsterdama sekcio malfermis kaj bonvenigis la eksterlandanojn en la nederlanda lingvo. Kvar tradukistoj staris ĉirkaŭe kaj tradukis laŭvice en la anglan, francan kaj germanan lingvojn, akompanate de la respektivaj naciaj kantoj.... kaj mi revis, ke, se oni uzus la internacian lingvon Esperanto kaj prezentus la „Internacion", la ĉeestantaro sentus sin vere internacie ligitaj.

Konata voĉo vekis min, la voĉo de la kvara tradukisto, kaj mi estis suprizita, kiam li en Esperanto donis resumon de la nederlandlingva parolado. Nur kelkaj en la granda teatro komprenis lin, i.a. k-dino Havránková, sed ĉiuj en nia ĉirkaŭo tuj konsentis kaj komprenis, ke tio estas la solvo.

Poste „La Verdaj Steloj" sub gvidado de k-do Barbiers, kiu laŭ sia sprita maniero propagandis Esperanton kaj rikoltis multan sukceson. Ofte la tipografistoj montriĝis en la sindikato avangardo en akcepto de novaj ideoj. La estonteco proksima malkovros al ni, ĉu la aranĝo en City-Theater estis nur hazardo aŭ konfirmo de tio, pri kio mi ĵus parolis. Ĉiuokaze mi ĉi loke kore dankas la tipografistan sindikaton. A. F. van Haren.

21a Kongreso de S.A.T. en Amsterdamo!!

3a komuniko

Adreso de O.K.K.:
Sekr-ino H. Oudenhooven-Bisboff, Bestevaerstr. 127³, A'dam-W.
Kasisto: B. Bultemeijer, Jan van Galenstraat 86¹, A'dam-W.

Kien iros la nederlandaj laboristaj esperantistoj dum sia ferio en la jaro 1948a?

Kia demando! Kompreneble al la S.A.T.-kongreso en Amsterdam! Ĝi estos la 21a kaj okazos en la unua semajno de aŭgusto!

Gek-doj el ĉiuj urboj, urbetoj kaj vilaĝoj, montru vian interesiĝon!

Anoncu vin grandnombre, kaj.... **antaŭ la unua de majo!**

Atentu la favoran kotizon; antaŭ la unua de majo vi ĝuos rabaton!!

Amsterdam kun siaj multaj vidindaĵoj, kun siaj kanaloj kaj stratoj larĝaj kaj mallarĝaj, rektaj kaj kurbaj, turoj belaj kaj pli belaj, atendos vin en la unua semajno de aŭgusto 1948!

Loĝado. La intenco de O.K.K. estas, kiom eble, kontentigi la gek-dojn, dezirantajn loĝi kaj tranokti ĉe esperantistoj aŭ simpatiantoj. Tamen, al tiuj kiuj ŝatas hotelon, ni jam nun sciigas, ke la prezoj ĉi tie estas sufiĉe altaj. Ili estas por tranoktado kun matenmanĝo por tago 3 ĝis 5 guldenoj. La komitato klopodas aranĝi amasloĝejon. La kostojn ĝi poste mencios. Do anoncante vin por nia kongreso, samtempe sciigu vian deziron pri loĝado. Ne forgesu aldoni sekson, aĝon kaj profesion.

Karavanoj. Ni petas aranĝontojn de karavanoj kaj tiujn kiuj deziras informojn pri vojaĝo, sin turni al la O.K.K.

Kunvenoj Frakciaj. La diversaj frakcioj bonvolu informi nin, por ke la komitato povu bone prizorgi la dezirataĵn kunvenojn. Tiu ĉi instigo samtempe valoras por aranĝi fakajn kunvenojn.

Atentu! Atentu! Jam aperis la kalendareto. La prezo estas po 10 cendoj. Eksterlandanoj jam nun povas mendi kaj pagi per respondkupono. Perantoj rapidu, ĉar baldaŭ finiĝos la jaro kaj tiam oni bezonos ĝin! Mendu por viaj sekcianoj!

LA 21a ESTU UNIKA!!

KORESPONDADO

K-do Dr. Kurt Bade, (fremdlingvoinstruisto) (10 b) Chemnitz Sachsen, Anton Günterstr. 3, Soveta Zono, Germanio.

K-don Chr. Hagen, Saarbrücken 2, Rheinstr. 13¹, Saarteritorio, Germanio. (Malnova SAT-ano, en 1937a li kiel k-do X vizitis la Rotterdaman SAT-kongreson).

K-do Max Hesse, (19a) Halle/Saale, Stresemannplatz 10³, Sachsen — Anhalt, Soveta Zono, Germanio.

Edmond Günter, Römerstr. 20, Koblenz, Germanio, 21-jara. Pri ĉiuj temoj.

Max Baier, Bärenstr. 74, Augsburg, Germanio. Pri fotografio kaj literaturo.

Walter Kling, Blumenstr. 4, Urach, Wurtt. Hohenz. (146), Germanio, 16-jara.

Bruno Siegert, Markt 38, Cadolsburg Furth i. Bayern, Germanio, Amerika zono, SAT-ano 56-jara.

DENOVE „ESPERANTO EN SINDIKATO"

Responde al la artikolo de k-do de l' Breto servu la jeno:

En kunveno de mia sindikata sekcio montriĝis, ke el la propono elfalis inter la vortoj „niaj" kaj „kongresoj" la vorto „internacia". Mi rebonigis la eraron.

Tamen el la kongresraporto montriĝis, ke la eraro restis, kvankam la klarigo montras la internacian tendencon. La konduto de la estrarano estas laŭ mia opinio tre mallaŭdinda. Mi jam skribis al la ĉefestraro de mia sindikato leteron, en kiu mi esprimis mian profundan seniluziiĝon pro la sorto de la propono kaj la konduto de la estrarano. Mi demandas min, kial ĝenerale la ĉefgvidantoj de la sindikatoj restas flanke, anstataŭ helpi nin.

La proponinto.

NUN

estas la ĝusta tempo por aliĝi al S.A.T.

Al la hispanaj esperantistoj

LEA-Komitato de SAT en sia agado por helpi la starigon de LEA en tiuj landoj, kie ankoraŭ ne ekzistas LEA, konsiderante, ke grava parto de la hispanaj laboristaj esperantistoj ekziliĝis pro politikaj cirkonstancoj en sia lando, proponis kreadon de provizora LEA-hispana inter rifuĝintoj, por ke la asocio povu libere ekfunkcii kaj disvastiĝi poste en liberiĝita Hispanio.

Laŭ ni tiu celo estas realiĝinda kaj pro tio ni akceptis tian taskon, kiu konsistas en preparado de la definitiva kaj leĝa starigo. Por ĝia efektivigo ni proponas:

1e. formi slipàron de ĉiuj hispanaj esperantistoj dise loĝantaj en la mondo;

2e. kunigi proponojn, ordigi materialon kaj ellabori projekton de statuto, kiun oni povas prezenti al diskutado en la unua kongreso efektivigebla, tuj kiam la cirkonstancoj en Hispanio tion permesos;

3e. zorgi pri la organizado de tiu unua kongreso;

4e. rilati kun esperantaj asocioj de ĉiuj hispanlingvaj landoj por kunordigi la propagandan laboron kaj nacilingvan instruadon;

5e. helpi la hispanajn esperantistojn en la varbado de novaj anoj kaj instruado de la lingvo.

Por la realiĝo de ĉi supra projekto ni proponas kiel tujan laboron:

1e. ke la subskribintoj de tiu ĉi alvoko formu la provizoran komitaton, ĝis kiam la nombro da aliĝintoj estos sufiĉe granda por fari referendumon aŭ voĉdonadon, kiu elektos definitivan organizan komitaton;

2e. ke ĉiu ricevinto de la cirkulero klopodu por disvastiĝi ĝin inter la plej granda nombro da hispanoj kaj resendu ĉi suban slipon;

3e. ke por doni al la subskribintoj la necesajn rimedojn por efektivigi la projekton, ĉiu aliĝinto sendu monatan kotizon po unu respondkupono (aŭ en landoj, kie ekzistas LEA, oni pagu egalvaloron al tiu LEA, kiu kolektos la enspezojn por la provizora komitato) ĝis kiam oni povos fiksi definitivan kotizon. La financoj staros sub kontrolo de LEA-komitato, ĝis kiam la hispana LEA povos tute memstare agadi;

4e. ke la hispana LEA gardu sian laboristan tendencon, sed toleremе rilatu al la ideoj de la membroj.

Kamarade salutas,
Provizora Komitato de Hispana LEA
E. Vivancos, J. Olear, S. Fuste, V. Rodrigo, A. Tuduri.
(Ĉi tiu aranĝo okazas en interkonsento kun LEA-Komitato de SAT.)

Sendu ĉi subajn informojn al: K-do A. Tuduri, 3 rue Lepic, Paris, 18e.

Nomo ....

Antaŭnomoj ....

Adreso ....

....

Ĉu vi apartenas al esperanto-asocio? ....

Se jes, al kiu asocio? ....

subskribo

....

Por pliaj informoj oni petu en Nederlando al: F.L.E. Roelantstraat 4, A'dam-W.

PREPARU VIN!

Kongresoj de Esperantistoj havas duoblan taskon. Ili devas post libera kaj sincera diskutado, prudente solvi diversajn problemojn pri organizado, propagando k.t.p., kaj per kreado de vere frateca kaj kamaradeca atmosfero, plifortigi la laboremon kaj entuziasmon de ĉiuj ĉeestantoj. Ilia dua tasko estas, altiri la atenton de la ekstera mondo al Esperanto kaj imponi la flankestarantojn, kiuj, vidante kiom multe da viroj kaj virinoj aliĝis al Esperanto, ekkomprenas, ke nia movado ne estas nur ludilo por kelkaj stranguloj. Pro tio oni rajtas nomi kongreson *plene* sukcesinta, nur kiam ĝi bone plenumis ambaŭ taskojn.

Tamen, kaj nun mi speciale direktas min al tiuj, kiuj kiel mi, apartenas al la granda nombro da „simplaj membroj": la plenumo de tiu dua tasko, ne dependas ĉefe de niaj estraranoj kaj aliaj ĉiam aktivaj batalantoj, sed.... *de ni!* Nur kiam ni, kiom eble plej amase vizitos niajn kongresojn, ili plene sukcesos kaj plenumos ankaŭ sian duan taskon. Ni estas konvinkitaj ke nia idealo: la tutmonda enkonduko de Esperanto kiel internacia lingvo, montriĝos unu el la plej taŭgaj rimedoj por venki la nunan mizeron. Multaj, tre multaj homoj ĝis nun ne sufiĉe klare komprenas kian grandegan utilon Esperanto alportos al la mondo, kiam estos rompitaj per ĝi la ŝajne nevenkeblaj lingvaj muroj, kiuj ĝis nun baras la vojon al tutmonda progreso. Ne malgranda parto de niaj samlandanoj havas apenaŭ impreson pri Esperanto kaj la celo de la Esperantistoj. Tial ĉiu kongreso malfermu la okulojn de la loĝantaro en iu urbo kaj devigu ĝin atenti la Esperantistojn. Tio eblos, se ni, simplaj membroj, amase vizitos niajn kongresojn kaj fiere portante niajn verdajn stelojn, svarmas tra la stratoj, okupas kafejojn, restoraciojn, ĉie aŭdigante la sonojn de nia lingvo, kaj neniam forgesas nian propagandan vorton se ni rilatos kun neesperantistoj. Tiel ni ĉiun jaron dum kelkaj tagoj kvazaŭ konkeros iun urbon kaj forlasinte ĝin, ni postlasos garnizone nian sekcion, plifortigitan de multaj novaj simpatiantoj.

Amersfoort, kie okazos nia 29a kongreso, tre taŭgas por nia celo. Situante en la mezo de nia lando, ĝi estas centro de fervojoj kaj aŭtobuslinioj kaj do facile atingebla por preskaŭ ĉiuj membroj. Alia avantaĝo estas ĝia meza grandeco. Feliĉe ĝi tute ne estas mondurbo kun stratoj ĉiam plenplenaj de homoj. En tia urbo ni estus nerimarkataj, eĉ kiam ni venus al ĝi po miloj. Nia asocio havas sufiĉe da membroj pro ebligi, ke nia kongreso per la multaj gekamaradoj kiuj povos viziti ĝin, mirigos la Amersfortan loĝantaron kaj donos al ĝi viglan impreson pri la forto de nia movado.

Tial, *preparu vin* por veni grandnombre al Amersfoort dum Pasko 1948a por ke nia 29a kongreso fariĝu brila kaj plensukcesa!!!

29a Kongreso de F.L.E. en Amersfoort!!

Komunikoj de la O.K.K.

Sekretariino: P. Poort-Procee, Vermeerstraat 16, Amersfoort.
Kasisto: J. v. 't Hul, Soesterweg 457, Amersfoort. Ĝirkonto 459703 je la nomo de: Penningmeester Congres-Comité v. d. Bond van Arbeiders-Esperantisten in het gebied van de Nederlandse taal.

Malgraŭ la fakto, ke en Amersfoort estas malmulte da hoteloj, ni sukcesis havigi jam multajn dormlokojn. Plue ni disponos pri dormlokoj ĉe la membroj; ni do jam povas gastigi sufiĉe grandan nombron da gek-doj. La lastaj dormlokoj ni tamen unue disponigos al tiuj, kiuj pro ĉirkonstancoj ne povos elspezi multan monon. Sur la aliĝilo tiuj aldonu: „Senkostan tranoktejon".

La prezoj por la hoteloj estas f 3.50 aŭ f 3.85 por 1 nokto, kun matenmanĝo. La prezoj estas kompreneble iom pli variaj, sed ni fiksis nur 2 diversajn prezojn. La diferenco povos esti nur kelkaj dekcendoj. Plue ni havos famililoĝejon por 90 personoj (en litoj), kiu kostas f 1.50 por 1 nokto sen matenmanĝo. Aparta matenmanĝo kostas f 0.75. Nia amasloĝejo povos enhavi 150 personojn kaj kostas f 1.25 kaj f 0.80 por 1 nokto. Por f 1.25 vi dormos en lito kaj por f 0.80 sur matraco. En la amasloĝejo oni mem devas zorgi pri la manĝajo, pro la kuponoj. Ni klopodas, ke oni povu pretigi teon. Al la amasloĝejo kaj la famililoĝejo oni devas kunporti littolaĵon. De la kongresejo vi tien devas iri aŭtobuse aŭ trame. La krompago por tio estos nur kelkaj dekcendoj. Ambaŭ loĝejoj situas en la plej bela ĉirkaŭaĵo de Amersfoort.

Ni disponas ankaŭ pri 26 dormlokoj por knabinoj kaj 22 por knaboj ĝis 21-jaraj en nia junulargastejo. Prezo po f 0.50 por 1 nokto. Aparta matenmanĝo f 0.40 kaj teo f 0.10.

En nia antaŭa komuniko ni sciigis ke ni organizos **veran** komunan manĝadon. Ni per tio celis, ke ni **kune**, se necese 700 ope manĝos en unu salono. Ĉu tio estos komuna aŭ ne? La kostoj estas f 3.— inkluzive trinkmonon. Ĝi estos senkupona.

La interkonatiĝvespero fariĝos io aparta kaj nova. La enirprezo estas f 0.85.

La aliĝiloj estos sendataj en la fino de decembro al la sekciaj sekretarioj. por ke vi ilin povu plenigi dum viaj liberaj tagoj. Aliĝu kiel eble plej baldaŭ.

Gek-doj, jen estas la prezoj. Vi nun do povos kalkuli, kiom al vi la vizito de nia 29a kostos. Do ekŝparu!

Partoprenu nian kongreson, certigu ĝian sukceson!

KORESPONDADO KUN GERMANUJO.

Al mia anonco en S-ulo mi ricevis i.a. multajn leterojn el Germanujo. Preskaŭ ĉiuj germanoj plendis pri ne-ricevo de respondo. Gekamaradoj, ni fervore propagandis en la verda monato Esperanton kiel rimedon por interfratiĝo kaj mondpaco, samokaze farante ĝin hipokritajon pro la ne-respondado al niaj germanaj gek-doj esperantistaj. Ĉu ni rajtas agi tiel? Ĉu d-ro Zamenhof kreis Esperanton por certa grupo aŭ por ĉiuj? Se ekzistus rajto malŝati la germanojn, mi kiel grave trafita viktimo en Rotterdam certe rajtus. Sed ni diferencigu: la germanaj esperantistoj certe ne ĉiuj estis naziuloj. Se vi ne povas pensi kaj agi internacie kaj ne respondas al germanaj samideanoj, vi ne plu nomu vin internaciisto aŭ esperantisto.

Ĉiam preta korespondi pri ĉi tiu temo, A. Markus, Struweel 82, Rotterdam-Z., Nederland.

DENOVE PRI „VLAMKAMP".

Ne ĉiuj S.A.T.-anoj povas viziti S.A.T.-Kongreson. Tiu fakto estas bedaŭrinda, sed diversaj estas la kialoj, el kiuj la financa problemo sendube estas plej grava.

Por nederlandaj gekamaradoj la aŭgusta no. de L.E. donis solvon, kiel pasigi sian ferion, ĉar ni ja povis legi pri la okazigo de internacia „Vlamkamp".

Bedaŭrinde oni ne uzis ĝis nun Esperanton, sed.... tion oni ja povas ŝanĝi! La esperantistoj mem devas propagandi sian lingvon en la „kampoj"; ili mem devas tie paroli en kaj pri Esperanto.

„Nur frapante ĉiam denove la saman amboson, ni povas atingi la amason kaj veki en ĝi interesiĝon por nia afero." Tion ni aŭdis en la F.L.E.-Kongreso en Heerlen.

Kunigante ĉi tiun ŝaĝan konsilon kun la ĉi supraj konsideroj, la esperantistaj gek-doj en „Vlamkamp" de la 2a ĝis la 9a de aŭgusto do.... propagandis Esperanton, formis kantkoreton, parolis la tutan tagon Esperanton kaj ĉiel la ĉeestantaj neesperantistoj kontaktiĝis kun Esperanto. K-dino el Enschede faris malgrandan propagandan paroladon pri Esperanto antaŭ proks. 800 ne-esperantistaj socialistoj el tuta Nederlando.

Sendube ĉi tiu propagando estis celtrafa kaj mi ne dubas, ke venontjare pli da esperantistoj vizitos la „Vlamkamp", dank' al nia aktiveco.

De ĉi tie la esperantistoj dankas „De Vlam" por la unika okazo propagandi Esperanton. Sugesto: S.A.T.-anoj ne povantaj viziti la oficialan kongreson: ĉu la „kampoj" de „De Vlam" ne donas al vi unikan okazon venontjare kunveni en socialista medio, en bela naturo? Eble oni povas organizi tian kunvenon en kunlaboro kun niaj amikoj de „De Vlam"?

P. de Blaey,
Kamperfoeliestr. 76, Goes.

ESPERANTO OP DE SCHOLEN

Onderstaand schrijven werd een dezer dagen door het bureau „Esperanto bij het onderwijs" verzonden aan alle leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal:

Aan de Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te 's-Gravenhage.

Geeft eerbiedig te kennen het bureau „Esperanto bij het onderwijs", waarin samenwerken:

de Bond van Arbeiders-Esperantisten „F.L.E." in het gebied van de Nederlandse taal,
de Nederlandse Esperantisten-Vereniging „La Estonto Estas Nia",
de Nederlandse Bond van Katholieke Esperantisten „Nederlanda Katoliko",
de Nederlandse Christelijke Esperanto-Vereniging „K.U.N.E.",
de Nederlandse Groep van Onderwijzers-Esperantisten,
de Nederlandse Onderwijzers-Vereniging,
het Katholiek Onderwijzers-Verbond,
de Unie van Christelijke Onderwijzers en Onderwijzeressen in Nederland,
de Vereniging „Volksonderwijs" en de Nederlandse Ouderraad voor het Openbaar Lager Onderwijs,

tezamen omvattende bijna 5000 georganiseerde esperantisten, ± 25.000 onderwijzers bij het Openbaar en Bijzonder Lager Onderwijs, benevens tienduizenden ouders van schoolgaande kinderen,

dat er een onmiskenbare en steeds dringender wordende behoefte bestaat aan een wereldhulptaal,

dat het Esperanto in zijn 60-jarig bestaan bewezen heeft in deze behoefte te kunnen voorzien,

dat het overgrote deel der kinderen het leven ingaat zonder voldoende kennis van een andere dan de Nederlandse taal,

dat deze kinderen daardoor in de toekomst verstoken zullen blijven van elk rechtstreeks contact met de wereld buiten onze grenzen,

dat het mogelijk is, de leerlingen van de twee hoogste klassen der lagere school of van de twee laagste klassen van een daarbij aansluitende onderwijsinrichting met twee uur Esperanto-onderwijs per week zo ver te brengen, dat zij deze taal voldoende kunnen lezen, schrijven en spreken,

dat de ervaring in binnen- en buitenland heeft bewezen, dat de studie van het Esperanto zowel die van de nationale als van de z.g. moderne en classieke talen ten zeerste bevordert,

dat in tal van landen in en buiten Europa de esperantisten een krachtige actie voeren om tot invoering van het Esperanto bij het onderwijs te komen,

dat in binnen- en buitenland verscheiden regeringspersonen en autoriteiten op paedagogisch, wetenschappelijk en ander terrein van hun sympathie met dit streven hebben doen blijken,

dat de Esperanto-beweging in Nederland niet over voldoend aantal onderwijzers-esperantisten beschikt om nu tot verplicht onderwijs in Esperanto over te gaan,

dat het noodzakelijk is, dat alle aanstaande onderwijzers Esperanto leren gedurende hun opleiding en dat daartoe geschikte leerkrachten nu wel te vinden zijn,

dat een Nederlands initiatief tot invoering van het Esperanto ongetwijfeld in andere landen waardering en navolging zou vinden.

Redenen, waarom het u met de meeste klem verzoekt bij de behandeling van de Onderwijsbegroting aandrang bij de Regering uit te oefenen, subsidiair zelf met voorstellen te komen, ten einde:

1e. het Esperanto op te nemen onder de vakken, genoemd in lid 2 van art. 2 van de Lager-Onderwijswet,

2e. het Esperanto-onderwijs verplicht te stellen voor alle opleidingsinrichtingen voor aanstaande onderwijzers.

Hetwelk doende, enz.

Namens het bureau
„Esperanto bij het Onderwijs",
P. W. Baas, Voorzitter.

ESPERANTO BIJ DE JOURNALISTEN.

Tijdens de Internationale Esperanto-Congressen in Denemarken en Zwitserland vond ook een vergadering plaats van de sedert kort geleden opgerichte Wereldbond van Esperantisten-Journalisten.

De bijeenkomst in Aarhus stond onder leiding van C. H. Johanssen, die van Bern onder Dr. Arthur Bauer. Besloten werd een afgevaardigde te zenden naar het jubileum-feest van onze afdeling Zaandam.

Voorlopig zal een gestencild orgaan worden uitgegeven, terwijl de organen „Jurnalisto" in China en „Afrika Revuo" in Marokko alle officiële rapporten zullen publiceren.

Verder besloot men de propaganda voor Esperanto in de verschillende landelijke journalisten-bonden ter hand te nemen en twee Chinese collega's naar Zweden en eventueel naar andere landen te laten komen voor het houden van lezingen.

't Is de bedoeling ter gelegenheid van de a.s. Internationale Esperanto-congressen te Malmö en te Amsterdam in Augustus 1948 wederom bijeen te komen.

Van het *F.L.E.-Amikaro Front*

In dit nummer worden de krabbeltjes voor F.L.E.-Amikaro besloten met een laatste opwekking. In de verschillende afdelingen (zie ontvangen richtlijnen) is een fikse strijd gevoerd en het laat zich min of meer aanzien, waar de vlaggen heengaan. Dit wil niet zeggen, dat de spanning er geheel uit is. Tenslotte wordt deze actie, voor het winnen van een vlag tenminste, op 31 Januari gesloten, en zo is het niet onmogelijk — als we er hier en daar nog een schepje opgooien — dat er in sommige groepen nog verrassingen uit de bus komen.

Er is nu gevraagd, nu eens precies te vertellen, hoe de zaak er bij staat. Ik voel hier veel voor, omdat er afdelingen zijn, die, zeker van de overwinning, reeds een keurige vlaggestok hebben besteld. Ik voel er echter weinig voor, deze nu reeds teleur te stellen. Waarmee ik maar zeggen wil: zet allen nog even je beste beentje voor, opdat we tot een afgerond geheel kunnen komen. Dit wil ik echter verzekeren: wie van de eerste tot de laatste dag in actie is geweest, kan de prijs niet ontgaan en heeft 'm verdiend ook. De niet-winnaars zij gezegd, dat tenslotte de grote beloning ligt in de ontplooiing van de activiteit als een getuigenis van innerlijke kracht en van geloof in het ideaal.

V.H.R.N.

VERDA KABAREDO.

La verda Kabaredo sciigas al vi, ke pro eksiĝo de k-do Jos. de Bruijn, ĝi estas nun gvidata de k-do Ger Oosterbaan, Columbusplein 48², Amsterdam-W.

Korespondado pri invitoj k.t.p. vi bonvolu rekte sendi al ĉi supra adreso.

La Kabaredo bezonas la kunlaboron de pianisto aŭ pianistino, kiu ne nur povu regule kunlabori en la programoj, sed prefere ankaŭ estu kompetenta komponi la muzikon por la kanzonoj k.t.p. Ankaŭ estas loko por aktoro, kiu partoprenu en la skeĉoj. Artistoj do bonvolu turni sin al La Verda Kabaredo.

EXAMEN-UITSLAGEN.

Zwolle, 4 October.

Aangemeld voor examen B, 2 candidaten, opgekomen 2, geslaagd 2: de heren C. Bruins te Groningen en O. Brandsma te Zwolle.

Aangemeld voor examen A, 20 candidaten, opgekomen 17, geslaagd 13: de dames A. E. Albers-Alberts te Groningen, G. Simonides te Leeuwarden, J. M. G. Hendriks en M. H. Richter-de Groot te Zwolle en de heren H. F. Last te Enschede, C. Albers te Groningen, L. Everaarts, W. Gelderman, J. H. J. v. Gulik, A. Hermsen, H. Maasdam en H. P. F. Sandifort te Zwolle en G. v. Zuur te Zwollerkerspel.

ZO JUIST VERSCHENEN.

Sub la Verda Standardo. Esperanto-instruo al infanoj laŭ la rekta metodo. Elementa kurso de P. Korte. — Recenzo en sekvonta numero.

ESPERANTO IN DE HANDEL

„Gebruikt Esperanto voor uw internationale correspondentie" eindigt een keurige prospectus van de kwekerij „Buitentwist", Bloemendaalseweg, Overveen.

NIEUWS IN HET KORT.

Zweden. Zo juist verscheen „Sveda Laborista Movado", de geschiedenis van de Zweedse Arbeiders-beweging, door Tage Lindbom, een uitgave van de Zweedse Arbeiders-Esperanto-Bond in Samenwerking met het Zweedse Vakverbond. Een navolgenswaardig voorbeeld voor andere vakverbonden! Wij komen op dit boek nog nader terug. — *Tsjechoslowakije.* Aan het Internationaal Jeugdfestival dat van 20 Juli tot 17 Augustus te Praag werd gehouden, werd ook deelgenomen door een aantal Esperantisten uit 13 landen; zij vonden een hartelijke ontvangst in de Praagse Esperanto-club. — Ter gelegenheid van dit festival gaf de staatsuitgeverij „Orbis" een alleraardigst geïllustreerde brochure in Esperanto uit onder de titel „Saluton!" In 't kort wordt hierin een en ander verteld van natuurschoon, cultuur, handel en industrie van Tsjechoslowakije. Vraagt er uw correspondenten naar! — Van de bekende pionierster Julia Supichová verschenen een elementair Esperanto-leerboek en een conversatieboek in 't Esperanto en Tsjechisch, elk in een oplaag van 6500 exemplaren. — *Bulgarije.* Ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van Esperanto, de 30e herdenkingsdag van de dood van Dr. Zamenhof en het 30e congres der Bulgaarse Esperantisten heeft de staat een postzegel uitgegeven, waarvan de nominale waarde 20 leva is, verhoogd met 10 leva. Verkrijgbaar tegen 2 antwoord coupons bij „Internacia Kulturo" Allabin 33 *Sofia.* — *Italië.* Het medisch orgaan Giornale di Clinica Medica, geeft van zijn artikelen ook een resumé in Esperanto. — *Oostenrijk.* Het Internationaal Esperanto-Museum te Wenen is weer geopend. Het materiaal had men tijdens de bezetting laten onderduiken! — Bijna 400 spoorwegmannen leren Esperanto. —*Hongarije.* Onder de parlementsleden is een Esperanto-groep opgericht. In de vestibule van het Parlementsgebouw is een permanente Esperanto-tentoonstelling ingericht. — *Polen.* De Universiteit van Lodz heeft thans een lectoraat voor Esperanto. Lector is Ir. L. Termerson. — De Internationale Jaarbeurs van Danzig correspondeert ook in Esperanto. Tijdens de jaarbeurs fungeert een Esperanto-tolk. Aan de Hogeschool voor Kunstnijverheid te Gdynia is Esperanto als verplicht leervak ingevoerd. *Finland.* In Kullaa is Esperanto als verplicht leervak op de volksschool ingevoerd. *Hongarije.* In Boedapest staat Esperanto in alle middelbare scholen als verplicht leervak op het programma. De bond van Ingenieurs en Technici heeft het gebruik van Esperanto ingevoerd tot het bijeen brengen van uittreksels van vakartikelen uit internationale technische organen. *Oostenrijk.* De Oostenrijkse Esperanto-Federatie ontving op haar verzoeken om subsidie voor haar culturele arbeid 500 shilling van het Ministerie van Onderwijs, 500 shilling van de Vakbeweging en 1000 shilling van „Arbeiders-kamer". *Zwitserland.* Tijdens het Internationale Esperanto-congres in Bern, dat door 1370 esperantisten uit 35 landen werd bezocht, vonden ook een katholieke en een protestantse godsdienstoefening plaats, waarin de preek, zoals gebruikelijk, in Esperanto werd gehouden.
Palestina. Esperanto is als facultatief leervak ingevoerd op de middelbare school Beith Hakeren in Jerusalem. — *Oostenrijk.* De Min. van Onderwijs Dr. Felix Hude heeft 2 besluiten uitgevaardigd: het ene betreft de invoering van Esperanto als facultatief leervak op de middelbare scholen, het andere de wederoprichting van de Staatscommissie voor de Esperanto-examens.

POŜTISTOJ!

La antverpenaj leterportistoj-kaj poŝtistoj-esperantistoj aranĝos letervesperon en la poŝtoficejo la 15an de januaro 1948. Ili esperas ricevi leterojn el ĉiuj partoj de la mondo. Ni nepre respondos.
Adreso: Antverpenaj Poŝtistoj-Esperantistoj, Postbus 353, Antwerpen 1, Belgio.

OPROEP.

Wij Nederlandse esperantisten, die geregeld onze Esperanto-bladen lezen, denken er niet altijd aan, dat ook onze blinde geestverwanten graag kennis zouden nemen van de inhoud van de in ons land verschijnende Esperanto-periodieken, maar dat dit voor hen onmogelijk is.
NoSoBE (de Ned. Vereen. van blinde esperantisten) zou graag een orgaan in braille-schrift uitgeven met de belangrijkste artikelen uit de bladen van de in N.C.K.E. samenwerkende Esperanto-organisaties. Om deze uitgave mogelijk te maken is echter veel geld nodig, meer dan de kas van NoSoBE voor dat doel beschikbaar kan stellen. Is het niet ons aller plicht, onze blinde geestverwanten in de gelegenheid te stellen, kennis te nemen van het werk van onze organisaties? Dit nieuwe orgaan in brailleschrift moet er komen en met ons aller hulp zal het er komen!
Nederlandse esperantisten, gireert nog vandaag een bescheiden bedrag aan de heer H. Delver, penningmeester van NoSoBE, postrekening 194703 te Bussum voor „braille-orgaan N.C.K.E.". Vele kleintjes maken één grote! Afdelingsbesturen, collecteert op uw bijeenkomsten voor bovengenoemd doel! Mr. A. J. Kalma.

Ondergetekenden, vertegenwoordigers van F.L.E. in N.C.K.E. betuigen gaarne hun instemming met bovenstaande oproep.

A. van Haren
W. F. Kruit.

IN HET MIDDELPUNT DER BELANGSTELLING.

De Zondagclub van de A.V.R.O. had onlangs een aantal onderwerpen opgegeven, die in volgorde van de graad van belangstelling, die er onder de jonge luisteraars zou blijken te bestaan, zouden worden behandeld.
Esperanto won daarbij de eerste plaats. Op 21 September en 26 October werd een vraaggesprek gehouden tussen de heer Feenstra en de leden der Zondagsclub enerzijds en de heer Mr. A. J. Kalma, de secretaris van L.E.E.N. anderzijds.
Reeds na de eerste uitzending werden meer dan 1000 brieven ontvangen waarvan ± 10% van tegenstanders; de rest van sympathiserende en andere belangstellenden. Ook hieruit blijkt weer, dat het vraagstuk van een internationale taal in het middelpunt der belangstelling staat.
De uitzendingen waren goed verzorgd.

MEDEDELINGEN BONDSBESTUUR

Ons Congres.
Het rapport van de secretaris verschijnt in L.E. van Januari; het financieel rapport en de congres-voorstellen in L.E. van Februari. Congresvoorstellen moeten vóór 25 Januari in ons bezit zijn. In L.E. van Maart worden eventuele amendementen opgenomen; deze moeten uiterlijk 25 Februari zijn ingediend.
Konsilantara Kunveno okazos da 6an kaj 7an de marto 1948.

Cursussen I.V.A.O.
Aan hen, die zich hebben opgegeven voor het leiden van een cursus voor het Instituut voor Arbeiders-Ontwikkeling, delen wij mede, dat de betrokken cursisten zijn ondergebracht bij de respectievelijke afdelingen.

Bibliotheek.
Weten de afdelingen, die geen eigen bibliotheek bezitten wel, dat zij een kist boeken te leen kunnen vragen tegen vergoeding der verzendkosten? Tot nu toe heeft zich nog niemand aangemeld na onze mededeling in het Juli-nummer van L.E.

Radio.
Zaterdag 3 Januari 1948 spreekt de heer P. W. Baas over „Esperanto bij het onderwijs".
De uitzendingen vinden plaats ongeveer 4 uur.

F.L.E.-Amiko.
No. 3 verschijnt in Januari. Wij verzoeken de afdelingen ons vóór 31 Dec. op te geven hoeveel exemplaren zij wensen te ontvangen.

Cursusabonnementen.
Evenals het vorige jaar bestaat er nu weer gelegenheid om uw cursisten een abonnement op L.E. te laten nemen tegen sterk gereduceerde prijs. Het abonnementsgeld hiervoor bedraagt slechts f 0.50.
Wekt uw leerlingen op, zich voor dit kleine bedrag op de hoogte te laten houden van onze beweging.

Prelega Servo F.L.E.
Pro la granda sukceso de nia unua prelegvojaĝo kun k-ino Havránková el Ĉeĥoslovakio kaj instigite de multaj entuziasmaj sekcioj, ni kuraĝas aranĝi novan prelegon en la venonta printempo.
Ni jam interrilatis kun k-do Mason Stuttard el Anglio. Li certe ne estas nekonata en nia lando. Li verkis la originalan libron „La virineto en bluo". K-do Stuttard pretas akcepti, sed pro sia laboro povos veni nur por du semajnoj. Relative do nur tre malmultaj sekcioj povos partopreni kaj certe estas konsilinde, aranĝi la prelegan vesperon en kunlaboro intersek-

cia. Krome la kostoj estos sufiĉe altaj. Laŭ nia provizora kalkulo, tiu rondvojaĝo kostos al ĉiu membro de la partoprenonta sekcio minimumе 25 cendojn.

Oni bone atentu, ke ĉi foje ne eblas kontentigi ĉiujn sekciojn, sed ni povas promesi, ke tiuj, kiuj ĉi foje ne bonŝancos, alifoje havos preferon.

Oni kiel plej eble baldaŭ anoncu sin, por ke ni povu komenci la definitivan laboron!

La sekciojn, kiuj ankoraŭ ne pagis la kostojn de la unua vojaĝo, ni urĝe petas sendi la monon, por ke ni povu fini la financan flankon de ĉi tiu vojaĝo. Sendu la monon poŝtĝiro 245542 je la nomo de: P. G. van der Plank, v. Speijkstraat 48[1], Amsterdam.

Wij verzoeken de afdelingen, die in hun orgaan een verslag hebben gepubliceerd van een bijeenkomst met k-dino M. Havránková, haar enige exemplaren van dat nummer toe te zenden. Haar adres is: Pod Kosirem 31 **Prostêjov** Tsjechoslowakije.

Van de redactie. Wederom moesten door plaatsgebrek enige artikelen worden uitgesteld. Copie moet vóór de 25e in ons bezit zijn, doch plaatsing kan niet worden gegarandeerd!

★ EL LA DISTRIKTOJ

AMSTERDAM

Sekr.: Pieter Aertszstraat 83 hs.

La distrikto aranĝis Zamenhoffeston kun balo. Ni prezentos al vi „non stop revuo" en kiu kunlaboros „La Playingboys" muz. gvid: A. J. Mertz; C. Pisuisse en sia repertuaro; La Verda Kabareto sub gvid: de k-do G. Oosterbaan kun ne-antaŭe prezentitaj kanzonoj kaj k-dino Nepperius deklamos; kantado de S-ino Riek Hippe-Tendeloo, akompano Tini v. d. Wal. Parolonto k-do van Haren. — La festo okazos la 20an de decembro en „De Leeuw", Valkenburgerstr. 149.• Enirprezo 75 cendoj inkl. imp. Malfermo de la salono 7an horon, komenco 7.30 precize. Atentu ke la enirkartoj estas akireblaj nur ĉe la sekretario de via sekcio aŭ de la distrikto; ĉe la salono la vendado estas *malpermesita*. Ni fermas la salonpordojn precize je la 7.30a horo. La balo okazos de 11a ĝis 13a horo. La vespero kontentigos Esperantistojn kaj ne-Esperantistojn, do ĉiuj estos bonvenaj!

Propagandon en la kinejoj aranĝis la Amsterdama distrikto por unu jaro, po monato en iu kvartalkinejo, komence la 1an de decembro en Astoria; januaro 1948 en Van Swinden; februaro en Hallen; marto en Kriterion; aprilo en Rialto; majo en Bio; junio en West End; Julio en Muntkinejo; augusto en Rialto; septembro en Van Swinden; oktobro en Hallen; novembro en Ceintuurkinejo.

G. J. Burgman.

GRONINGEN—DRENTE

En nia semajnfino en Noordlaren iu el la kamaradoj foriris kun surtuto, kiu ne apartenas al li.

Koncernas pri blua surtuto (gabardina). La kunportita surtuto similas la postlasitan. La diferenco estas en la pendigilo: al la kunportita estas fiksita pendigilo el ĉenero, ĉe la alia ĝi estas el ŝtofo.

La kamarado, kiu agis erare, interkontaktu kun kamarado P. v. d. Velde — instruisto — Roden (Dr.), por ke ambaŭ reakiru sian proprajon.

H.R.

 EL LA SEKCIOJ

AMSTERDAM A.L.S.E.

Sekr.: Pieter Baststr. 12

La 8an de novembro ni festis nian kvardekjaran jubileon kun 150 personoj. Regis agrabla sfero en la belornamita salono. Seso da parolintoj kore gratulis nin kaj por nia biblioteko ni ricevis belajn donacojn.

La Vrdaj Steloj, kiel kutime, tre amuzis la publikon. Jonglisto, Profesoro Hedri, diversmaniere altiris la atenton de la publiko per kantado, telepatio, kartludoj kaj aliaj amuzajoj.

Nia muziktrio, formita el la membroj, regalis nin per bela muziko de Mozart. Per komuna kantado de „La Espero", ni fermis nian plensukcesan feston.

La 4an de decembro prelegos por ni k-do Nieuwenhof. Ni opinias ke tiam ĉiuj seĝoj estos okupataj.

La 8an de januaro du ĝek-doj prezentos teatrajon, rime verkitan de k-do Preker kun la titolo „Tomasfar kaj Piternel". Ĝi traktas la travivajojn en la klubo dum la jaro 1947a. Ankaŭ „Ahasvero" de Herman Heijermans estos deklamata. Dume la muziktrio ĉion enkadrigos. Anoj de aliaj sekcioj komprenеble estos bonvenaj. Nia jarkunveno okazos la 15an de januaro. Ni atendas proponojn por la klubo kaj por la estonta kongreso.

Karaj ĝek-doj, bonvolu noti ke la nuna adreso de la kasisto estas: k-do D. Appel, van Woustraat 197[2], A'dam-Z.

W. Dekker, sekr.

ENSCHEDE

Sekr.: v. Coeverdenstr. 39

Por instigi partopreni ĝeneralan aŭ skriban kurson, ni disdonis en la verda monato 15.000 flugfoliojn en Enschede, Glanerbrug kaj Oldenzaal.

Per ĉi tiu propagando anoncis sin 23 kursanoj. La kurso estas gvidata de k-do de Bruin.

Al niaj membroj ni komunikas ke ni konstante kunvenas jaŭde en la konstruaĵo Asterstraat inter la numeroj 3 kaj 5. En la vintraj vesperoj vi ne estos tiom okupita. Do.... vizitu la klubvesperojn!

GRONINGEN

Sekr.: Jan v. Galenstraat 4

Okazis du tre interesaj prelegoj. La unuan kunvokis nia sekcio kaj ni invitis ankaŭ la aliajn organizojn. S-ino Havrankova el Ĉeĥoslovakio rakontis al ni pri sia lando. Ŝi klarigis la prelegon per lumbildoj. Estis belega vespero.

Ankaŭ la neŭtrala organizo aranĝis prelegvesperon. S-ro Nielsen el Danujo parolis pri la kvar sezonoj. Ankaŭ ĉi tiu vespero estis tre interesa.

Ni komencis niajn kursojn, kaj ni povas esti sufiĉe kontentaj. La komenckurso havas proksimume 30 lernantojn. Ok personoj partoprenas al la A-kurso. Du personoj volas partopreni B-kurson, sed unu ne pli longe povis studi, ĉar ŝi devas gvidi komenckurson en Paterswolde kaj tio estas pli grava.

Ni atentigas niajn membrojn pri la ebleco ŝpari por la du kongresoj en la sekvonta jaro. K-do R. v. Kempen okupas sin pri tiu afero. Aliaj sekcioj atentu!! La adreso de nia sekretariino estas nun: M. M. Bouma Tichelaar, Jan van Galenstraat 4.

SEKCIO ZAANDAM

Sekr.: Gov. Flinckstr. 41. Tel. 4560 (K 2980)

En nia bonvizitita kunveno ni aŭdis per gramafondiskaro la oficialojn salutojn kaj gratulojn de esperantistoj en Italio okaze de nia jubileo. Bedaŭrinde la koncerne k-do ne povis partopreni nian festsemajnon. Por nia Asocia kongreso en Amersfoort ni jam fondis ŝparsistemon, ĉar ni intencas iri multnombre al Amersfoort. Montriĝis, ke dum la S.A.T.-kongreso en Amsterdam ni estos okupitaj ĉar diversaj el niaj anoj jam rilatis kun siaj eksterlandaj ĝekorespondantoj pri eventuala restado en Zaandam. Kun la Zaandama Komumumo ni jam i.a. pritraktis tiun punkton. En la estrarkunveno ni esploris kion ni povos organizi dum la eventuala vizito de du ĉinaj esperanto-jurnalistoj kune kun la ĉeesto de aliaj membroj de la Tutmonda Esp. Jurnalista Asocio en nia urbo. En la kursoj partoprenas 200 komencantoj. Plej parte ni uzas la lernlibron „Facile Lerni Esperanton".

La estraro.

ROTTERDAM VI.

La 27an de oktobro nia sekcio iomete festis pro la jam atingita rezultato rilate varbadon por F.L.E.-Amikoj, ĉar finiĝis la unua parto de nia propagando. Ĉeestis dana esperantisto, k-do Poul Stolt el Kopenhagen.

Li akceptis la honoran taskon transdoni la premiojn, i.a. disponigitajn de la sekcia estraro kaj 4 diversaj anoj.

Unue k-do Stolt gratulis la tutan sekcion pro la laboremo de la anoj. La rezultato, 1729 amikoj, certe estas imitinda, kaj li certigis rakonti pri tio en sekcio Kopenhagen de Dana Laborista Asocio Esperantista. Kun kelkaj afablaj vortoj li transdonis la libron „La forto de la vero" al k-do van Es, kiu varbis plej multe, nome 573 personojn. K-doj le Cler, van Steenoven kaj Westerhout ricevis esperantan insignon, disponigitan por tiuj 3 anoj el elementa kurso 1946—1947, kiuj varbis plej multe. Ili respektive enskribis 163, 56 kaj 49 anojn.

3 premiojn oni lotumis kaj regis multe da plezuro, kiam montriĝis, ke ankaŭ la sorto altvalore taksas la fervoron de k-do van Es. Li gajnis ĉiujn premiojn, nome la libron „La Lanternisto", poton kun mielo kaj pecon da ĉokolado. La gajninto siavice kun kelkaj gajaj vortoj donacis la ĉokoladon al nia dana amiko kaj la poton kun mielo li disponigis por lotumi. Nun la sorto indikis la duan sekretarion, k-don van der Hoek. Certe ankaŭ li, same kiel k-do van Es, meritas gajni la premion, ĉar kiel reprezentanto de la estraro en Komisiono por F.L.E.-Amikaro, multege laboris.

Cetere muzikgrupo de k-do du Pree agrabligis la vesperon per bela Havaja muziko, 3 k-dinoj deklamis, komune ni kantis gajajn kantojn, la kafo kaj kukoj estis bongustaj, do entute la vespero plene sukcesis.

En sia fina parolado la vicprezidanto, k-do Rietveld, dankis ĉiujn pro la kunlaboro, aparte dankis k-don Stolt kaj forte instigis la ĉeestantojn fari sian eblon por atingi je la 31a de januaro la proponitan nombron. Nur tiuokaze ni povas esti certaj gajni unu el la svedaj flagoj.

 S.A.T.-RONDOJ

S.A.T.-RONDO 'T GOOI

Peranto O. de Vries. Prof. Poelsstr. 39 Hilversum

La 2an de novembro ni kunvenis ĉe k-do de Vries en Hilversum. K-do v. Houten parolis pri religio kaj socialismo. La diskutoj temis pri la kongresdecido pri akcepto de religiuloj en S.A.T. Ĉiuj opiniis la decidon superflua. Ni lasu al la anoj mem la decidon, ĉu aliĝi aŭ ne. Cetere: kiom da konceptoj pri religio jam ekzistas en la mondo!

Laŭ propono de la peranto ni decidis plialtigi nian membro-nombron ĝis almenaŭ 50 antaŭ januaro (nun ni nombras 37).

Intertempe k-do Meijer anoncis jam 5. Do, ĝekamaradoj ne lasu hontigi vin de ĉi tiu solece loĝanta kamarado. *Eklaboru!* Ĉu povas esti S-ta Nikolao-suprizo?

La venonta kunveno okazos la 7an de decembro ĉe k-dino Buis en Bussum.

La peranto O. de Vries.